

Enes Ulusoy

01-04-2023

4 minuten

Waarom schiep Allah ﷻ ons?

De vraag waarom Allah ﷻ ons schiep, wordt vaak gesteld. We dienen als eerste te weten dat Allah ﷻ zelfs de schepper is van oorzakelijkheid en doelgerichtheid. Hiermee bedoelen we dat Hij ﷻ niet behoeftig is aan een reden. In de vraag is er sprake van causaliteit. Dit gaat niet op voor Allah ﷻ, want Hij ﷻ is ook de schepper van die “waarom” waar de vraag op is gebaseerd. Bovendien gaan tijd en plaats niet op voor Allah ﷻ, terwijl de vraag zich bevindt in de context van tijd. Het woord “schiep” duidt op een bepaalde tijd in het verleden, terwijl Allah ﷻ Zich niet bevindt in tijd. Er is geen gisteren, vandaag of morgen voor Allah ﷻ. Dit soort vragen hebben dus direct betrekking op Allah ﷻ zelf. Er zijn meerdere overleveringen gekomen van de metgezellen dat het verboden is na te denken over Allah ﷻ zelf.¹ Allah ﷻ openbaart hierover ook in de Koran wat neerkomt op: “Stel niets gelijk aan Allah. Waarlijk! Allah weet en jullie weten niet.”² Kortom, de vraag is waardeloos vanuit het perspectief van Allah ﷻ, want Hij ﷻ doet wat Hij ﷻ wil en wordt daarover niet ondervraagd, zoals Hij ﷻ zelf openbaart in de Koran wat neerkomt op: “Hij wordt niet ondervraagd voor wat Hij heeft gedaan, maar zij worden ondervraagd.”³ De werkelijke dienaar beseft dit en weerhoudt zichzelf van het ondervragen van zijn Heer ﷻ.

Degene die deze ondervragingen doet, zoals *Waarom schiep Hij ﷻ ons?* of *Hoezo beproeft Hij ﷻ ons?*, vergoddelijkt eerst eigenlijk zichzelf en daarna formuleert hij deze ondervragingen en bezwaren. Hierop duidt het volgende vers dat in het Nederlands neerkomt

¹ Deze hadith is met verschillende bewoordingen via diverse wegen overgeleverd gekomen. Het is overgeleverd door Imam al-Isbahani in *al-targhīb al-tarhīb*, Imam Ibn Abi al-Dunya in *al-tafakkur*, Imam Abu al-Shaykh in *al-azama*, Imam Abu Nu’aym in *hilya al-awliya*, Imam al-Tabarani in *al-awsaṭ*, Imam al-Lalika’i in *sharḥ uṣūl i’tiqād ahl al-sunna wa al-jamā’a*, Imam al-Bayhaqi in *al-asmā wa al-ṣifāt*, Imam Ibn Abi Shayba in *al-’arsh* en door anderen. Deze overleveringen bereiken zelfstandig niet de nodige authenticiteitsgraad, maar alles bij elkaar opgeteld, versterkt de graad. Bovendien hebben geleerden zoals Imam al-Sakhawi in *al-maqāṣid al-hasana* en Imam al-’Ajluni in *kashf al-khafā’* aangegeven dat de betekenis van de overleveringen op waarheid berust. Daarnaast heeft Imam al-Zarkashi in *al-tadhkira* aangegeven dat de overlevering de uitspraak is van de gezegende metgezel ‘Abdullah ibn ‘Abbas.

² Koran, 16:74.

³ Koran, 21:23.

op: “Heb je degene gezien die zichzelf heeft vergoddelijkt!”⁴ Degenen die zulke vragen en bezwaren formuleren, maken een denkfout door zichzelf te positioneren als god of als iemand die medezeggenschap heeft in het eigendom van Allah ﷻ. Daarnaast begaan ze een tweede denkfout door Allah ﷻ te plaatsen in de context van tijd, plaats en causaliteit. Nog een ding dat speelt bij mensen die zulke vragen en bezwaren uiten, is dat ze hun lusten volgen, want ze willen eigenlijk een afgod die hen continu verwent, troost en volgens hun begeertes regels voorschrijft. Hiervoor wordt in de Koran het wangedrag van de Joden als voorbeeld gegeven. Allah ﷻ openbaart over hen wat neerkomt op: “Waarlijk, Wij hebben een verbond gesloten met de Kinderen van Israël en stuurden hen boodschappers. Iedere keer dat er een boodschapper kwam tot hen met wat ze niet begeren, verloochenden zij een groep (van de boodschappers) en doodden zij een groep (van de boodschappers).”⁵ Met andere woorden, zulke mensen willen een blinde, dove en stomme afgod die onder hun eigen controle is, we zoeken toevlucht bij Allah ﷻ. Ze willen dat de Koran alleen over rozen gaat, terwijl het leven niet altijd over rozen gaat. En nog veel meer absurditeiten en stommiteiten!

Het is echter niet erg om te vragen naar de wijsheid van bepaalde kwesties. Allah ﷻ heeft ons voldoende donaties en instructies gegeven omtrent ons bestaansdoel en onze taken. Ook heeft Allah ﷻ ons voldoende tekenen en bewijzen gegeven om Hem te erkennen als de enige echte Schepper en aanbiddenswaardige en om de Waarheid te leren en te beleven. Daarom blijft er geen ruimte meer over voor speculaties aangaande deze kwesties. We moeten nooit vergeten dat we eigendommen zijn van Allah ﷻ en dat we geen medezeggenschap hebben in Zijn Heerschappij. Nog een noemenswaardig punt met betrekking tot die vraag is dat het erg vreemd is om eerbiediging, begunstiging en traktatie te ondervragen en uit te vragen. Hiermee bedoelen we de eerbiediging, begunstiging en traktatie van Allah ﷻ aan de mensheid door hen te scheppen uit de duisternissen van non-existentie tot het licht van bestaan waarmee ze geëerd zullen worden door kennis te mogen maken met de absolute Koning ﷻ. Als we om de wijsheid vragen van ons bestaan, dan is de Koran de enige bron om daar antwoord op te geven. Laten we daarom in het licht van de Koran kijken wat de wijsheid is

---

⁴ Koran, 25:43.

⁵ Koran, 5:70.

van ons bestaan. Allah ﷻ openbaart in de Koran wat neerkomt op: “En Ik heb de djinn en de mens slechts geschapen opdat ze Mij aanbidden.”⁶

Imam Fakhruddin al-Razi schrijft dat de letter *lām* die voor *ya budūn* staat niet voor *ta tīl* (redenweergeving), maar voor *muqārana* (samengang) is, want Hij ﷻ is niet behoeftig naar oorzaken of redenen. De essentie van de aanbedding hier, is het gehoorzamen van Zijn bevelen en genadig behandelen van Zijn schepping. Dit zijn de twee elementen die in de wetgeving van elke profeet aanwezig waren. Wat betreft de details aan hoedanigheid en hoeveelheid van aanbeddingen, deze kunnen niet achterhaald worden met louter ratio. Daarom heeft Allah ﷻ ons begunstigd met Zijn profeten die ons deze hoedanigheden en hoeveelheden beschrijven. Sommige geleerden hebben *aanbidden* in dit vers ook uitgelegd met leren kennen. Hierover is er ook een overlevering gekomen die als volgt luidt: “Ik was een verborgen schat en wilde gekend worden.”⁷

Imam al-Qurtubi schrijft dat de gezegende metgezel ‘Ali dit vers als volgt uitlegde: “Ik schiep de djinn en de mens slechts om hen de aanbedding te bevelen.” Het woord *ya budūn* is afgeleid van *‘ibāda* en houdt nederigheid, onderwerping en gehoorzaamheid in.⁸

Imam Ibn Kathir schrijft dat Hij ﷻ ons slechts schiep om ons op te dragen om Hem te aanbidden en niet omdat Hij ﷻ behoeftig is aan ons. Hij geeft ook aan dat Allah ﷻ in de voorgaande Geschriften het volgende had geopenbaard: “O het kind van Adam! Ik schiep jou om Mij te aanbidden, speel (daarom) niet (met nutteloze dingen). Ik heb jouw onderhoud op Me genomen, vermoei jezelf niet. Streef naar Mij en je zult Me vinden. Als je Mij vindt, zal je alles hebben gevonden. Als je Mij ontbeert, ontbeer je alles, terwijl Ik geliefder ben voor jou dan al het ander.”⁹

Imam Abu Hayyan schrijft dat het vers ook kan betekenen dat Allah ﷻ ons gereed en capabel schiep voor de aanbedding door ons te voorzien van alle ledematen, gewrichten en middelen die ons in staat stellen om bijvoorbeeld te bidden en te vasten.¹⁰

⁶ Koran, 51:56.

⁷ Zie *mafātīh al-ghayb*.

⁸ Zie *al-jāmi‘ li-ahkām al-qur’ān*.

⁹ Zie *tafsīr al-qur’ān al-aẓīm*.

¹⁰ Zie *al-baḥr al-muḥīṭ*.

Imam al-Tabari schrijft dat de gezegende metgezel ‘Abdullah ibn ‘Abbas het vers ook heeft uitgelegd met: “Ik schiep de djinn en de mens slechts opdat ze, met zin of tegenzin, de dienaarschap erkennen.” Daarom zien we in andere verzen dat Allah ﷻ ons bericht dat ongelovigen in tegenspoed of ramp opeens beginnen te smeken aan Allah ﷻ en wanneer ze in voorspoed verkeren, ontkennen ze Hem weer.¹¹

Imam al-Suyuti schrijft dat Imam al-Tabarani in *musnad al-shāmiyyīn*, Imam al-Hakim in *al-tarīkh*, Imam al-Bayhaqi in *shu‘ab al-īmān* en Imam al-Daylami in *al-firdaws* van de gezegende metgezel Abu al-Darda het volgende hebben overgeleverd: De boodschapper van Allah ﷻ zei: “Allah ﷻ zei: Waarlijk Ik, de djinn en de mens zijn in een grootse zaak. Ik schep ze en zij aanbidden anderen dan Ik. Ik onderhoud ze en zij bedanken anderen dan Ik.”¹²

Shaykh al-Sha’rawi legt het gedeelte over de letter *lām* die voor *ya ‘budūn* staat heel mooi uit. Hij schrijft dat Allah ﷻ vrij en verheven is van het onderhevig of behoeftig zijn naar een reden, maar dit is dus als deze reden betrekking heeft op Hem. Als de reden betrekking heeft op de schepping, dan is hier niets mis mee. Dit is ook wat met het vers wordt bedoeld. De redenweergeving in het vers is bedoeld voor de schepping, omdat de vruchten, voordelen en deugden van de aanbedding voor de schepping zijn en niet voor Allah ﷻ. De aanbedding van de schepping bevoordeelt Hem niet en het zondigen van de schepping benadeelt Hem niet. Bovendien schrijft Shaykh al-Sha’rawi dat aanbedding betekent dat de dienaar zijn Schepper gehoorzaamt in Zijn bevelen en verboden. Deze bevelen en verboden hebben betrekking op alle facetten van het leven en zijn niet beperkt tot de rituelen, zoals de seculieren beweren.¹³

Shaykh al-Shinqiti schrijft dat dit vers wordt uitgelegd door andere Koranverzen.

Bijvoorbeeld het volgende vers dat neerkomt op: “Degene Die de dood en het leven schiep om jullie te beproeven en om te tonen wie van jullie de beste daden verricht. En Hij is de Almachtige, de Vergevingsgezinde.”¹⁴ Dit vers legt de betekenis van aanbedding uit, dus dat we onze dienaarschap bewijzen aan Allah ﷻ en goede daden verrichten door Hem te

¹¹ Zie *jāmi‘ al-bayān fī tafsīr al-qur’ān*.

¹² Zie *al-durr al-manthūr*.

¹³ Zie *khawāṭir al-sha‘rāwi*.

¹⁴ Koran, 67:2.

gehoorzamen. Verder schrijft Shaykh al-Shinqiti dat zo een beproeving¹⁵ een berechting vereist waarbij de weldoeners worden beloond en de boosdoeners worden bestraft. Dit is in het volgende vers aangegeven dat neerkomt op: “Hij begint de schepping en vervolgens herhaalt Hij deze opdat Hij degenen die geloven en goede daden verrichten zal belonen.”¹⁶ In een ander vers wordt als reden genoemd dat we Allah ﷻ leren kennen. Dit vers komt neer op het volgende: “Allah is Degene Die de zeven hemelen heeft geschapen en op dezelfde manier de aarde, Zijn bevel daalt tussen de hemel en aarde neer opdat jullie weten dat Allah in staat is om alles te doen en dat Allah met Zijn kennis alles omvat.”¹⁷ Hier zien we dat het kennen van Allah (*maʿrifatullāh*) centraal staat. Er is namelijk eerst kennis nodig wil je Allah ﷻ correct kunnen aanbidden tijdens de beproeving. Na de beproeving komt de berechting. Op deze manier zijn al deze verzen met elkaar verzoend en komen dus uiteindelijk op hetzelfde neer.¹⁸

Tot slot

Imam Ibn Rajab al-Hambali schrijft dat de mensen zijn gemaakt om Allah ﷻ te aanbidden. Deze aanbedding heeft drie belangrijke elementen: (1) vrees, (2) hoop en (3) liefde. Alle drie zijn vereist voor aanbedding en daarom dienen ze echt gecombineerd te worden. Verschillende dwalingen en innovaties zijn ontstaan door de afwezigheid of gebrekkigheid van deze combinatie. Als de nadruk wordt gelegd op slechts een element, dan wijkt men af van de Waarheid, zoals de Khawarij die alleen nadruk leggen op vrees en zoals Murji'a die alleen nadruk leggen op hoop en zoals sommige soefi's die alleen nadruk leggen op liefde.¹⁹

¹⁵ Deze beproeving is een grote gunst en genade voor de mensheid. Stel je voor dat ze nu tegen je zeggen dat je getoetst wordt en als je de toets haalt, zal je de rest van je leven in grote weelde en gelukzaligheid verkeren en haal je de toets niet, dan heb je een groot probleem. Tijdens de toets mag je spieken en vragen. De toets is dus zeer eenvoudig. Zou je deze toets niet als een grote gunst beschouwen en met alle vreugde maken om de rest van je leven gelukkig te zijn, zoals het je is beloofd? Dit leven is ook een soortgelijke beproeving. De islam is zo een eenvoudige religie dat het zelfs beleefd kan worden door een kind van zeven jaar! Allah ﷻ geeft in meerdere Koranverzen aan dat Hij ﷻ vergemakkelijking wenst voor ons. Zie Koran 2:185, 2:286, 4:28, 5:6. In vele hadith is ook gekomen dat de islam een vergemakkelijking is. Tevens staat in *al-sunan* van Imam al-Darimi dat 'Omar ibn 'Awf zei dat hij geen makkelijkere en gemakkelijker menigte heeft gezien dan de metgezellen.

¹⁶ Koran, 10:4.

¹⁷ Koran, 65:12.

¹⁸ Zie *āḍwā' al-bayān fī tafsīr al-qur'ān*.

¹⁹ Zie zijn werk *istinshāq nasīm al-uns*, p. 25-26.